

Studiedag Gehrels Muziekeducatie
'Met de muziek mee'

Zaterdag 5 november 2011

Marnix Academie, Utrecht

Vogelsanglaan 1
3571 ZM Utrecht
030-2753400

Prijs: 57,50 Euro voor leden van de Gehrels Muziekeducatie
(inclusief lunch, koffie en thee!)
74,50 Euro voor niet-leden (inclusief lunch, koffie en thee!)

Programma

10.00 uur Ontvangst
10.30 uur Inzingen o.l.v. Jan-Maarten Koeman
 Benoeming tot Lid van Verdienste: Trudie de Jong, Betty Mol & Sido van Eck
11.00 uur Workshop I (ochtend)
12.30 uur Lunch
13.30 uur Presentatie van de nieuwe liedbundel 'Ya Hai Ye'
 van Chrystal en Elsbeth Cochius; o.l.v. Christiane Nieuwmeijer & Leo Aussems
14.30 uur Thee
14.45 uur Workshop II (middag)
16.15 uur Einde

Workshopronde 1

Vroeg- en Voorschoolse educatie	Kleuters	Zingenderwijs	Bovenbouw v/d Basisschool	Muziek en Bewegen	Algemeen
Miranda Bolderman	Ingrid Rietveld-Roos	Jan-Maarten Koeman	Kees Sijbrandij	Monic Jansen	Bas Meijndert
Liedjes, versjes en spreekteksten en hun prikkelende werking op de spraak- en taalontwikkeling	Kleuters maken muziek	Sporen naar koren, repertoire voor in de klas en het schoolkoor	Muziek in de midden- en bovenbouw van de basisschool	Heen en weer, Meegaan op de golven van een bovenbouwgroep	Boomwhackers in de klas
VVE	Gr. 1/2	Gr. 3 t/m 8	Gr. 5 t/m 8	Gr. 5 t/m 8	Gr. 5 t/m 8

Workshopronde 2

Vroeg- en Voorschoolse educatie	Kleuters	Zingenderwijs	Bovenbouw v/d Basisschool	Muziek en Bewegen	Algemeen
Marijke Albers en Marjanka van Maurik	Christiane Nieuwmeijer	Marjo Schillings	Kees Sijbrandij	Monic Jansen	Mariet Lems
Twee oren en één mond	Het prentenboek als invalshoek	Op weg naar meerstemmigheid	Muziek in de midden- en bovenbouw van de basisschool	Heen en weer, Meegaan op de golven van een bovenbouwgroep	Ieder zingt zijn eigen lied Liedteksten schrijven
VVE	Gr. 1/2	Gr. 1/2	Gr. 5 t/m 8	Gr. 5 t/m 8	Gr. 3 t/m 8

Voor meer informatie en het uitgebreide programma kunt u kijken op de website www.gehrelsmuziekeducatie.nl U kunt zich via deze website tevens aanmelden voor deze landelijke studiedag. Aanmelden kan ook via de antwoordstrook in deze Pyramide. Voor aanvullende informatie kunt u contact opnemen met Mw. Betty Mol, Mozartlaan 492, 2555 KX Den Haag, 070-3973204, mol406@zonnet.nl

Vermeld voor beide workshoprondes duidelijk een eerste en een tweede keus!

Uw aanmelding is pas definitief nadat uw betaling bij ons binnen is. U kunt het verschuldigde bedrag overmaken op rekeningnummer 1261415 t.n.v. De Gehrels Vereniging, Den Haag o.v.v. Studiedag Utrecht.

Per lidmaatschap mag er één introduc e meegebracht worden. Deze introduc e mag tegen het ledentarief aan de studiedag deelnemen. Afmelden voor de studiedag kan tot 7 oktober. Daarna wordt 50 % van de kosten in rekening gebracht. Bij afmelding op de dag zelf bent u het volledige bedrag aan Gehrels Muziekeducatie verschuldigd.

LET OP: Het verschuldigde bedrag kan uitsluitend op het bovenstaande rekeningnummer worden overgemaakt! Wanneer uw betaling binnen is ontvangt u van ons een bevestiging.

PROGRAMMA

Inzingen onder leiding van Jan-Maarten Koeman

Jan-Maarten Koeman

Informatie volgt

Presentatie van de Liedbundel 'Ya Hai Ye' van Chrystal en Elsbeth Cochius; o.l.v. Christiane Nieuwmeijer & Leo Aussems

Chrystal Cochius

Chrystal Cochius was docent muziek aan verschillende lerarenopleidingen voor het basisonderwijs en is uitvoerend musicus. Daarnaast componeert ze kinderliedjes en is auteur van de liedbundels "De reus van Stijn" en "Het Koepaard".

Elsbeth Cochius

Elsbeth Cochius is beeldend kunstenaar en heeft een grafisch atelier waar lino's, etsen en zeefdrukken worden gemaakt. Voor illustraties gebruikt ze bij voorkeur een grafische techniek. De illustraties in 'Ya Hai Ye' zijn zeefdrukken.

Christiane Nieuwmeijer

Christiane Nieuwmeijer, auteur van het boek, is tevens opleidingsdocent aan een Pabo en hoofdvakdocent aan de afdeling Docent Muziek van het Conservatorium Utrecht.

Leo Aussems

Leo Aussems volgde na zijn studie aan de Pedagogische Academie de opleiding schoolmuziek B. Tijdens en na deze studie heeft hij lesgegeven in zowel het basis- als voortgezet onderwijs. Binnen het voortgezet onderwijs heeft Leo veel gewerkt met schoolkoren en -orkesten. Hierbij schreef hij zelf de muziek, maakte arrangementen en studeerde de producties (veelal musicals) met de leerlingen in. Vanaf 1983 is Leo betrokken bij muziekprogramma's voor TeleacNot (SchoolTV), onder andere als muzikredacteur en schrijver van liedjes. Sinds 1998 is hij tevens verbonden aan CODARTS, Hogeschool voor de Kunsten, Rotterdam, afdeling docent muziek en sinds 2001 is hij verbonden als bestuurslid aan Gehrels Muziekeducatie

WORKSHOPRONDE 1

Liedjes, versjes en spreekteksten en hun prikkelende werking op de spraak- en taalontwikkeling

De taalontwikkeling en de muzikale ontwikkeling liggen dicht bij elkaar. Sommige theorieën gaan ervan uit dat ze in de eerste levensperiode niet van elkaar te onderscheiden zijn. Andere theorieën zoeken het meer in dezelfde wijze waarop de ontwikkeling plaats vindt.

In de praktijk blijkt dat met muziek een waardevolle stimulans kan geven in de taalontwikkeling. Om daarvan goed gebruik te maken is het handig wat meer te weten van die taalontwikkeling en van de problemen die bij kinderen van 0 - 4 jaar kunnen voorkomen. Vanuit de ervaringen in het speciaal onderwijs en een MOS-praktijk geeft Miranda voorbeelden hoe muziek, in muziek op schoot-lessen, kinderdagverblijf of in de basisschool, ondersteunend kan zijn bij kinderen met logopedische problemen.

Daarna wordt gericht gewerkt met spreekteksten en liedjes die geschikt zijn bij verschillende logopedische problemen.

Inleider:

Miranda Bolderman

Miranda is logopediste en Muziek op Schootdocente.

Kleuters maken muziek

In groep 1 en 2 is muziek veelal geïntegreerd in het dagritme, er doen zich op een dag voldoende situaties voor waarover we kunnen zingen. Soms heeft muziek daarin een signaalfunctie, liedjes kunnen zo een hulpmiddel zijn om vaste momenten op een dag te onthouden. Je zult merken dat de kleuters snel aandacht voor je hebben als je opdrachten zingt in plaats van boven een rumoerige groep uit probeert te komen. Muziek is soms middel om de kinderen te helpen zich beter te kunnen concentreren. In een grote groep bevordert het de saamhorigheid, als je muziek maakt ben je één, hoe verschillend alle kinderen ook mogen zijn. In mijn dagelijks praktijk als groepsleidster van groep 1 en 2 en als vak docente muziek in alle groepen van de basisschool zet ik muziek in als doel en middel. Graag neem ik u mee naar mijn eigen praktijk en geef u liedmateriaal, luisterspelletjes en suggesties voor het werken met instrumenten die u de volgende dag zelf in praktijk kunt brengen.

Inleider:

Ingrid Rietveld-Roos

Ingrid Rietveld, leerkracht, muziekdocente en auteur van 'Zoek, zoek teddybeer'(uitgeverij Elsevier) 'Wij maken muziek' (uitgeverij SWP), 'Een mandje vol amandelen'(uitgeverij Ploegsma), 'Feestliedjes van ons allemaal' (uitgeverij Ploegsma) en in samenwerking met Vivian de Hollander: 'Leve de lente', 'Super zomer', 'Hoera, het is herfst' en 'Wauw, het is winter'. Schreef jaren de liedbijlage voor KIDDO en Kinderopvang. Meer informatie via www.wijmakenmuziek.nl.

Sporen naar koren, Repertoire voor in de klas en het schoolkoor

Inleider:

Jan-Maarten Koeman

Informatie volgt

Muziek in de midden- en bovenbouw van de basisschool

In deze workshop komen allerlei activiteiten voorbij die in de klas uit te voeren zijn. Aan de hand van de leergebieden

- Muziek maken
- Muziek beluisteren
- Muziek en beweging
- Muziek en notatie

gaan we zingen, instrumenten bespelen, dansen, verzinnen, luisteren, lezen, enz. Met de workshop wil ik bereiken dat u de deur uit loopt met het gevoel: " Hé, dat ga ik maandag eens uitproberen in de klas!!"

Inleider:

Kees Sijbrandij

Kees Sijbrandij is muziekdocent. Hij volgde de pedagogische academie in Den Haag en studeerde vervolgens aan het Rotterdams Conservatorium. Kees heeft ervaring als vakleerkracht muziek op diverse Haagse scholen, consulent muziek voor basisonderwijs in Amstelveen, koorleider van kinderkoren en meidencorps op Muziek- en Dansschool Amstelveen. Bovendien is hij auteur van kinderliedjes, kindermusicals, schoolmusicals, muziekprojecten, enz. Verder is hij zanger, verteller en gitarist bij diverse schoolconcerten.

Heen en weer

(meegaan op de golven van een bovenbouwgroep)

Niets is zo goed als het heen en weer bewegen tussen het vertrouwde en onbekende:

Het houdt de geest levendig, het doet de vooroordelen verdwijnen en kweekt gevoel voor humor.

(George Santayana)

Dus:

We krijgen het heen en weer in deze praktische workshop.

Maar worden niet stuurloos!

Dans structureert de aandacht en het lijf, zorgt letterlijk en figuurlijk voor richting!

We gaan aan de slag met verschillende dans- en bewegingswerkvormen voor de bovenbouw van de basisschool:

- Hoe krijg je kinderen in beweging zonder een 'dansje' aan te leren?
- Hoe krijg je fantasie, creativiteit en improvisatievermogen in beweging?
- Welke muziek en materialen kun je inzetten om het lijf en de geest te prikkelen?
- Hoe kun je kinderen laten samenwerken in dans en beweging, met behoud van persoonlijk initiatief en eigenheid?
- Hoe kun je kinderen stimuleren om dat wat in hen leeft aan gedachten, ideeën, gevoelens zichtbaar te maken en vorm te geven?
- Hoe kun je kinderen bewegen om zich met lef te presenteren?
- Hoe kun je kinderen de vaardigheid bijbrengen om het gepresenteerde te bespreken met respect voor elkaar?

En...

- Hoe krijg je jezelf, als leerkracht, op gang met betrekking tot dans en beweging?

Zorg voor kleding waarin je makkelijk beweegt.

Inleider:

Monic Jansen

Monic heeft schoolmuziek gestudeerd aan het conservatorium in Enschede en Muziek & Beweging aan het conservatorium in Rotterdam. Ze gaf muziek- en dansles op alle schooltypes gegeven: muziekscholen, middelbare scholen, ROC, op het conservatorium Artez aan schoolmuziekstudenten, didactiek en methodiek basisonderwijs en Muziek & Beweging. Sinds 2001 is ze werkzaam op de Pabo Edith Stein als docent muziek en dans. Ze heeft altijd aan toneel gedaan met de nadruk op improvisatietheater (was jarenlang speelster bij Tante Piek's visite, improtheatergroep) en maakte veel voorstellingen gemaakt in het kader van Kleutermeespeelconcerten in de schouwburg in Twente. Monic al geruime tijd regisseur bij toneelgroep Anasi Tori van de Pabo (er wordt elk jaar een stuk gespeeld voor 2000 basisschoolleerlingen op basis van een kinderboek). Haar passies, spelen!, dans, yoga, pilates (beweging) en lezen komen samen in producties, lessen en workshops.

Boomwhackers in de klas

Boomwhackers veroveren hun plek in het muziekonderwijs. You-tube staat vol met uitdagende, motiverende filmpjes waarin wordt gemusiceerd (vaak ook spectaculair en virtuoos te noemen) met deze gestemde pvc-buizen. Wat de mogelijke werkvormen zijn voor het basisonderwijs wordt in deze workshop verkend. De rode lijn door de workshop zal het ontwikkelen van de grove motoriek zijn. Boomwhackers zijn een ideaal middel om de grove motoriek op een leuke en aanstekelijke manier te trainen.

Inleider:

Bas Meijndert

Bas Meijndert is van huis uit slagwerker en is werkzaam in het middelbaar onderwijs, vmbo, havo/vwo. Daarnaast is hij werkzaam als worskhopleider, slagwerkdocent en uitvoerend musicus bij diverse bandjes en orkesten.

WORKSHOPRONDE 2

Twee oren en één mond

Workshop over luisteren voor kinderen van 0 tot 5

'Een mens heeft twee oren en een mond om twee keer zoveel te luisteren dan te praten', een uitspraak van Confucius (Chinees filosoof, 551 v.C. - 479 v.C.). We willen geen oordeel geven, maar wel een warmpleidooi houden om meer aandacht te besteden aan het luisteren in deze oorverdovende wereld. De verwondering en concentratie die zeer jonge kinderen opbrengen voor geluiden, klanken en muziek maken het mogelijk om ze mee te nemen in nieuwe luisterervaringen. Hun natuurlijke reacties op wat ze horen tonen dat ze luisteren en ze tonen dat luisteren andere vormen van muzikaal gedrag ontsluit. Onze opvatting is dat luisteren de basis is van de muzikale ontwikkeling. In de praktijk zien we hier helaas weinig mee gebeuren, waardoor het natuurlijke luistervermogen afneemt. Een mogelijke oorzaak van het groeiend aantal kinderen in de basisschool met leer- en concentratieproblemen?

In deze workshop zijn muzikale luisterwerkvormen het uitgangspunt om te bewegen, muziek te maken, vast te leggen, te ontwerpen en natuurlijk ook om te zingen. Want daar hebben we die twee oren en die mond ook voor nodig!

Inleiders:

Marijke Albers & Marjanka van Maurik

Marijke Albers is co-auteur van 'Muziek tussen school en school' (De Toorts), geeft o.a. Muziek op schoolcursussen, doceert aan de docentenopleiding Muziek op School en is beleidsambtenaar cultuureducatie in de gemeente Almelo.

Marjanka van Maurik is co-auteur 'Zingen met Duimelot' en 'Zingen met Likkepot' (Van Tricht), gewerkt als docent aan de docentenopleiding Muziek op School, nu opleidingsdocent aan de PABO, Marnix Academie in Utrecht.

Samen werken zij voor het CITO. In het kader van de Piramide-methode ontwikkelen zij methodisch muzikaal materiaal en geven zij trainingen en workshops aan leidsters en leerkrachten. In 2010 verscheen van hun hand het muzikale prentenboek *Stijn zoekt zijn stem* (uitgave van de Stichting Muziek op Schoot).

Het prentenboek als invalshoek

Werken met prentenboeken in het basisonderwijs

In deze workshop zal worden gewerkt met een aantal (met name muzikale-) werkvormen uit het boek 'Het prentenboek als invalshoek'. In dit boek worden zeven bekende en minder bekende prentenboeken uitgewerkt naar projecten voor de groepen 1 tot en met 4. De kinderen dansen, zingen, rekenen en schrijven rondom prentenboeken als *Bang Mannetje*, *Woeste Willem* of *Abracadabra*. Ze filmen, maken muziek, filosoferen, dichten of doen technische proefjes: praktisch alle vakgebieden voor het basisonderwijs komen aan bod. Alle projecten werken toe naar een vorm van presentatie. Bij het ene prentenboek is dat een gezamenlijk gemaakte verteltafel, een ander wordt een toneelstuk waarnaar iedereen komt kijken, en bij weer een ander hoort een verteltas die met de kinderen mee naar huis mag. De presentatievorm zorgt zo voor samenhang in het activiteitsaanbod.

Op de bijbehorende cd staan alle in het boek gebruikte liedjes en luistervoorbeelden. In het laatste hoofdstuk wordt tot slot aandacht besteed aan hoe je zelf een prentenboekproject kunt ontwerpen.

'Het prentenboek als invalshoek' is bedoeld voor pabostudenten, onderbouwleerkrachten in het basisonderwijs, klassenassistenten en voor ieder ander die geïnteresseerd is in vakgeïntegreerd werken rond prentenboeken.

Inleider:

Christiane Nieuwmeijer

Christiane Nieuwmeijer, auteur van het boek, is tevens opleidingsdocent aan een Pabo en hoofdvakdocent aan de afdeling Docent Muziek van het Conservatorium Utrecht.

Op weg naar meerstemmigheid

Met kinderen vanaf 10 jaar is meestemmig zingen goed mogelijk. Het komen tot canonzingen is een goede voorbereiding op een goed resultaat van meerstemmige zang. Het zorgt niet alleen voor de ontwikkeling van het harmonisch gehoor, maar ook de betrokkenheid van de kinderen op elkaar en op de leerkracht wordt bevorderd.

In deze workshop komt de opbouw tot canonzingen aan bod door het zelf zingen van repertoire. Daarnaast ervaar je het plezier van meerstemmig zingen. Een eenvoudige begeleiding op schoolinstrumenten is hierbij mogelijk.

Inleider:

Marjo Schillings

Na het behalen van haar diploma voor leerkracht basisonderwijs heeft zij 7 jaar als leerkracht in het basisonderwijs gewerkt. Daarna heeft zij gestudeerd aan het Brabants conservatorium o.a. solozang bij Marius van Altena. Nadat zij enkele jaren werkzaam is geweest als zangeres, docent zang, docent AMV, vakleerkracht muziek en docent muziektheorie op diverse (muziek)scholen in de omgeving van Nijmegen en Oss, is zij verhuisd naar de provincie Zeeland. Hier is zij nu o.a. werkzaam als docent muziek aan de Hogeschool Zeeland, zangeres en zangpedagoog.

Muziek in de midden- en bovenbouw van de basisschool

Informatie volgt

Inleider:

Kees Sijbrandij

Kees Sijbrandij is muziekdocent. Hij volgde de pedagogische academie in Den Haag en studeerde vervolgens aan het Rotterdams Conservatorium. Kees heeft ervaring als vakleerkracht muziek op diverse Haagse scholen, consultant muziek voor basisonderwijs in Amstelveen, koorleider van kinderkoren en meidenkoor op Muziek- en Dansschool Amstelveen. Bovendien is hij auteur van kinderliedjes, kindermusicals, schoolmusicals, muziekprojecten, enz. Verder is hij zanger, verteller en gitarist bij diverse schoolconcerten.

HEEN EN WEER' (meegaan op de golven van een bovenbouwgroep)

Niets is zo goed als het heen en weer bewegen tussen het vertrouwde en onbekende:
Het houdt de geest levendig, het doet de vooroordelen verdwijnen en kweekt gevoel voor humor.
(George Santayana)

Dus:

We krijgen het heen en weer in deze praktische workshop.

Maar worden niet stuurloos!

Dans structureert de aandacht en het lijf, zorgt letterlijk en figuurlijk voor richting!

We gaan aan de slag met verschillende dans-en bewegingswerkvormen voor de bovenbouw van de basisschool:

- Hoe krijg je kinderen in beweging zonder een 'dansje' aan te leren?
- Hoe krijg je fantasie, creativiteit en improvisatievermogen in beweging?
- Welke muziek en materialen kun je inzetten om het lijf en de geest te prikkelen?
- Hoe kun je kinderen laten samenwerken in dans en beweging, met behoud van persoonlijk initiatief en eigenheid?
- Hoe kun je kinderen stimuleren om dat wat in hen leeft aan gedachten, ideeën, gevoelens zichtbaar te maken en vorm te geven?
- Hoe kun je kinderen bewegen om zich met lef te presenteren?
- Hoe kun je kinderen de vaardigheid bijbrengen om het gepresenteerde te bespreken met respect voor elkaar?

En...

- Hoe krijg je jezelf, als leerkracht, op gang met betrekking tot dans en beweging?

Zorg voor kleding waarin je makkelijk beweegt.

Monic Jansen

Monic heeft schoolmuziek gestudeerd aan het conservatorium in Enschede en Muziek & Beweging aan het conservatorium in Rotterdam. Ze gaf muziek- en dansles op alle schooltypes gegeven: muziekscholen, middelbare scholen, ROC, op het conservatorium Artez aan schoolmuziekstudenten, didactiek en methodiek basisonderwijs en Muziek & Beweging. Sinds 2001 is ze werkzaam op de Pabo Edith Stein als docent muziek en dans. Ze heeft altijd aan toneel gedaan met de nadruk op improvisatietheater (was jarenlang speelster bij Tante Piek's visite, improtheatergroep) en maakte veel voorstellingen gemaakt in het kader van Kleutermeespeelconcerten in de schouwburg in Twente. Monic al geruime tijd regisseur bij toneelgroep Anasi Tori van de Pabo (er wordt elk jaar een stuk gespeeld voor 2000 basisschoolleerlingen op basis van een kinderboek). Haar passies, spelen!, dans, yoga, pilates (beweging) en lezen komen samen in producties, lessen en workshops.

Ieder zingt zijn eigen lied Liedteksten schrijven

'Woorden en zang moeten zo volkomen samengaan, dat het gedicht op muziek en de muziek op het gedicht gemaakt schijnt te zijn.' Christoph Willibald von Gluck, 1777.

Iedereen doet het, voor de kleuters en de schoolmusical, voor bruiloften en jubilea: zelf liedjes schrijven. Het ene liedje is een succes, het andere wil maar niet klinken. Waar ligt dat aan?

Samen zoeken we via voorbeelden en luisterfragmenten naar succesformules en valkuilen. Eén klein foutje in klemtoon of logica kan het hele lied ontcrachten. Maar met een paar handigheidjes in het achterhoofd schrijf je een liedtekst die klinkt als een klok.

We kijken naar rijmschema's en rijm, naar ritme en klemtonen, naar stoplappen en paspopmelodieën, naar de inhoud en de betekenis, naar het begin, het refrein en het eind.

De workshop is bestemd voor leerkrachten

- die liedteksten willen leren schrijven op bestaande melodieën
- die dat al doen, maar die zichzelf daarin willen verbeteren
- die liedteksten willen schrijven voor eigen composities
- die liedteksten willen schrijven die daarna door een collega van muziek worden voorzien
- die van tekst en muziek houden

Inleider:

Mariet Lems

Mariet Lems is consulent kunsteducatie literatuur bij Kunstgebouw Zuid-Holland en was dat 13 jaar bij SKV Noord-Kennemerland, Artiance, Centrum voor de Kunsten in Alkmaar. Bij beide centra ontwikkelde zij projecten voor het PO, o.a. Het poëziepaleis, De poëzie ligt op straat en een lessenreeks liedteksten schrijven voor ZiZiZ, Zin in zingen in Zuid-Holland. Voor het Kinderboekenweeklesboek dat verspreid wordt over scholen in Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht, schrijft zij elk jaar liedjes, gedichten en lessen. Ze schreef ook voor de liedbundel *Ya hai ye* (Gehrels muziekeducatie) Mariet is redacteur voor het katern Boekidee in Leesgoed en schrijft daarin lessuggesties bij kinderboeken. Onlangs verscheen het boek *Weten waar de woorden zijn*, een methodiek creatief schrijven voor leerkrachten PO (371 blz. IseoPublishers/Witte Uitgeverij). Rondom het boek geeft Mariet workshops en cursussen aan leerkrachten.